

*II Міжнародна науково-практична конференція
«Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю»
присвячується 100-річчю Полтавської державної аграрної академії*

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

**присвячується 100-річчю
Полтавської державної аграрної академії**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Полтавська державна аграрна академія

Факультет обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

**присвячується 100-річчю
Полтавської державної аграрної академії**

23 квітня 2020 р.

м. Полтава

**УДК 657:005.3
П 78**

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали II Міжнар. наук. – практ. конф., присвяченої 100-річчю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, 23 квітня 2020 р.) / за ред. Плаксієнка В. Я., Пилипенко К. А. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. 705 с.

ISBN 978-617-7669-65-3

Посвідчення УкрІНТЕІ № 93 від 17.02.2020 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 9 від 17.04.2020 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств в умовах сьогодення.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

ISBN 978-617-7669-65-3

© Полтавська державна аграрна академія, 2020

Редакційна колегія

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Бедіанашвілі Гіві – академік АЕН Грузії, доктор економічних наук, професор Європейського університету; директор Інституту досліджень економічних і соціальних проблем глобалізації (м. Тбілісі, Грузії);

Бочуля Тетяна Володимирівна – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування Харківського державного університету харчування та торгівлі (м. Харків, Україна);

Галоян Діана Робертівна – доктор економічних наук, професор, проректор з навчальних робіт Вірменського державного економічного університету (м. Єреван, Вірменія);

Дорогань-Писаренко Людмила Олександрівна – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Жук Валерій Миколайович – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (м. Київ, Україна);

Зелікман Владислав Давидович – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України (м. Дніпро, Україна);

Метелиця Володимир Михайлович – доктор економічних наук, директор Інституту обліку та фінансів Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН (м. Київ, Україна);

Назаренко Інна Миколаївна – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна);

Красноруцький Олексій Олександрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту ХНТУСГ імені Петра Василенка (м. Харків, Україна);

Плаксієнко Валерій Якович – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Пилипенко Катерина Анатоліївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Танклевська Наталія Станіславівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів ДВНЗ «Херсонський ДАУ» (м. Херсон, Україна);

Чернявська Тетяна – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні (м. Конін, Польща);

Щербатюк Світлана Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету бухгалтерського обліку Гродненського державного аграрного університету (м. Гродно, Республіка Білорусь);

Зимній Артур – доктор наук, професор, проректор з навчання Державної вищої професійної школи в Коніні (м. Конін, Польща);

Чілочі Рафаел – доцент, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу Технічний університет Молдови (м. Кишинів, Молдова).

Шановні високоповажні організатори та учасники

II Міжнародної науково-практичної конференції

**«Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління
підприємницькою діяльністю»,
присвяченої 100 - річчю Полтавської державної аграрної академії**

Від імені колективу Полтавської державної аграрної академії та від себе особисто щиро вітаю вас з початком роботи II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми обліково - аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю», присвяченої 100 - річчю Полтавської державної аграрної академії.

За сторічну історію академією досягнуто чимало, підготовлено велику кількість висококваліфікованих спеціалістів. Випускники академії нині займають керівні посади як в українських, так і в іноземних бізнес-структурах, працюють у державних органах влади та в різних міністерствах України.

Сьогодні до складу академії входять 6 факультетів 7 коледжів, мовний центр, селекційний центр, дослідне господарство,

центр довузівської підготовки. Науково - педагогічні працівники здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за 22 спеціальностями.

Сучасний етап розвитку вітчизняної економіки пов'язаний з кардинальними змінами у фіскальній системі, у реформуванні обліку та контролю, з виникненням багатьох соціально-економічних проблем, які потребують негайного розв'язання. Це зумовлює необхідність вдосконалення системи формування облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень на всіх рівнях.

Основною метою міжнародної науково-практичної конференції є об'єднання зусиль інтелектуальної еліти різних наукових галузей, що навчається або працює у провідних закладах освіти України та за кордоном.

Беручи участь у цій знаковій для Полтавської державної аграрної академії події, кожен з Вас має нагоду апробувати результати плідної наукової роботи, виявити свої наукові та творчі здібності у обліково-аналітичній сфері, обговорити актуальні питання фінансів, банківської справи та податкової політики держави, висвітлити сучасні проблеми маркетингу, менеджменту та публічного управління в умовах сьогодення.

У конференції беруть участь близько 300 дослідників з 8 країн світу. Вважаємо, що здобувачі вищих навчальних закладів та науковці, які сьогодні приймають участь у науково-практичній конференції та апробують свої наукові

здобутки, продемонструють високий науковий потенціал, про що свідчить різноаспектність досліджень, якість і творчий підхід до підготовки матеріалу, власна позиція щодо оцінки соціально-економічних явищ.

Шановні науковці, щиро зичу Вам міцного здоров'я і щастя, добра і достатку, гармонії та впевненості у власних силах! Нехай Ваші успіхи надихають на нові звершення та переконують нас, що українці житимуть у економічно розвинутій та фінансово стабільній державі.

*З повагою, голова організаційного комітету,
ректор Полтавської державної аграрної академії,
професор,*

Валентина АРАНЧІЙ

**Вельмишановні колеги, учасники та гості
II Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління
підприємницькою діяльністю»**

Від імені кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії та від себе особисто радо вітаю Вас із відкриттям науково-практичної конференції міжнародною участю «Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю»!

Основними напрямками науково-дослідницької роботи кафедри є впровадження новітніх технологій та методик ведення бухгалтерського обліку на підприємствах різних галузей агропромислового сектору економіки України.

На кафедрі бухгалтерського обліку та економічного контролю сформовано висококваліфікований професорсько-викладацький

колектив, який успішно здійснює наукову роботу за ініціативною тематикою кафедри «Обліково - аналітичне забезпечення відтворення ресурсного потенціалу в глобальній економіці».

Участь у конференції такого рівня - це чудова нагода для науковців, практиків та здобувачів вищої освіти з різних країн обмінятися досвідом, новими досягненнями та відкриттями. Впевнено стверджую, що конференція варта бути комунікаційною, інформаційною та освітньою платформою для обліковців, економістів та управлінців різних рівнів.

В умовах сьогодення актуальність обліково-аналітичного забезпечення полягає в об'єднанні облікових та аналітичних досліджень в один процес, здійсненні оперативного мікроаналізу та використання його результатів при моделюванні управлінських рішень в системі економічної безпеки підприємств, організацій та установ.

Друзі, щиро бажаємо Вам впевненості, творчої наснаги, вдалих партнерських зустрічей і невтомності у новаторському пошуку та примноження його результатів!

*З повагою, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавської державної аграрної академії
Валерій ПЛАКСІЄНКО*

ЗМІСТ

Передмова	5
СЕКЦІЯ 1	
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ	
Адаменко М. В.	21
ФІНАНСОВІ МОЖЛИВОСТІ В ОЦІНЮВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	
Адамчик О. О.	24
КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ЯК ЧИННИК СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ТА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	
Антонов О. І., Плевако Я. А.	27
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ СТВОРЕННЯ ПРОДУКТІВ ТА ПОСЛУГ У СІЛЬСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ	
Антошкін В. К.	30
ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРОБІЗНЕСУ	
Багрій К. Л.	33
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Березіна Л. М, Резнік А. В.	36
МАКРОЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Бінерт О. В., Чижевська О. В.	39
МІСЦЕ УКРАЇНИ В МАЙБУТНІЙ ПЕРЕБУДОВІ СВІТУ	
Бойко Л. О.	42
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ КАВУНІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ З УКРАЇНИ	
Бутко Н. В.	45
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ВПЛИВОМ АКТИВІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
Вітер О. М., Мартин О. М.	48
МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	
Гіренко Ю. О.	51
ОКРЕМІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ХМЕЛЯРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Гіржева О. М.	54
РОЛЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	
Гончарук О. В., Малюк О. С.	57
СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ	
Горяча О. Л.	60
ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	
Гринюк Н. А.	63
ЄВРОПЕЙСЬКА І УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ	
Грудько С. В.	66
ФОРМЫ И СИСТЕМЫ ОПЛАТЫ ТРУДА, ПРИМЕНЯЕМЫЕ В РЕСПУБЛИКЕ	

БЕЛАРУСЬ

Губарик О. М. 69

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Довбня С. Б., Письменна О. О. 71

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ
ДІАГНОСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Дроботя Я. А. 74

ВИКОРИСТАННЯ ВЕКСЕЛЯ В ЯКОСТІ ІНСТРУМЕНТУ ЗДІЙСНЕННЯ
РОЗРАХУНКІВ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Єгорова О. В., Дорошенко А. П., Кончаковський Є. О. 77

БАНКРУТСТВО: ЮРИДИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ВИЗНАЧЕННЯ
ТЕРМІНУ В УКРАЇНІ

Жучінський О. Ю. 80

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО І
МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Ігнатенко М. М. 83

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАКЛАДІВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Ігнашкіна Т. Б., Клименко О. І. 86

ЩОДО ФОРМУВАННЯ БАЗИ РЕКОМЕНДОВАНИХ ЗНАЧЕНЬ ІНДИКАТОРІВ
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Каратаєва О. Г., Чеха О. В., Трушина Л. Н., Каратаєв Г. С. 89

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
В СОВРЕМЕННЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ (НА МАТЕРИАЛАХ
ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ)

Кірова Л. Л. 92

АНТИКРИЗОВІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Клименко А. А. 95

ГОЛОВНІ ФАКТОРИ УДАРУ ПО УКРАЇНСЬКОМУ АГРОСЕКТОРУ

Князькін В. А. 98

АНАЛІЗ МАСШТАБІВ ТА НАПРЯМІВ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ
«NIKE, INC.»

Колодійчук В. А. 101

ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ЗЕРНОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ АПК УКРАЇНИ

Колодійчук І. А. 104

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Коломієць Н. О. 107

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В
УКРАЇНІ

Кононенко Ж. А. 110

МІСЦЕ СТРАТЕГІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Копитець Н. Г., Волошин В. М. 113

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА СВИНЕЙ ГОСПОДАРСТВАМИ
УСІХ КАТЕГОРІ

Коршун Е. С. 116

ІННОВАЦІЇ ЯК ЧИННИК ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ (за матеріалами
«Samsung Electronics Co., Ltd.»)

Кузьменко Н. В. 119

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	
Ланченко Є. О.	122
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Луса О. В., Мідик А.-В. В.	125
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАРТАП-ПРОЕКТУ «РОЗУМНА ТЕПЛИЦЯ»	
Лобза А. В., Швець А. М.	127
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СТИМУЛЮВАННЯ ТА МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	
Міньковська А. В.	130
СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «МОТИВАЦІЯ» ЯК ФАКТОРУ ЧИ ПРОЦЕСУ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	
Михалюк Н. І., Лакіш Л. М.	133
ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
Назаренко І. М.	137
КОМПЛАЄНС-КОНТРОЛЬ: СУТНІСТЬ, АКСІОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ	
Недойнов К. В.	140
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
Олійник Є. О., Олійник А. С.	143
УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ БЮДЖЕТУВАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Пеньковський В. С.	146
ІМПЕРАТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	
Писаренко С. В., Чіп Л. О.	149
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Пласконь С. А.	153
ОПТИМІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ	
Романюк І. А.	155
СУСПІЛЬНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	
Рунчева Н. В., Бритвенко А. С.	158
КОРПОРАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА: РЕТРОСПЕКТИВА ТА СУЧАСНІСТЬ	
Сільченко І. А.	161
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Сиротюк Г. В.	164
ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА	
Скрипник Н. В., Скрипник М. Є.	167
УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	
Співак І. О.	170
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ	
Ставицька В. О.	173
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	
Фролова Г. І., Фролов Ю. М.	176
ЧИННИКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Чиквашвілі Д. О.	179
ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ	

УДК 657

Мокієнко Т. В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Прийдак Т. Б., к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Криворучко А. Є., здобувач вищої освіти СВО «Магістр»,
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Полтавська державна аграрна академія
(м. Полтава, Україна)

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ

Заборгованість покупців за відвантажену продукцію (товари), надані послуги або виконані роботи є найбільшою складовою дебіторської заборгованості на підприємстві. Тому, іноді на підприємстві виникають випадки непогашення покупцями (замовниками) своїх зобов'язань. В результаті у продавця виникає необхідність списання такої заборгованості на витрати підприємства, що призводить до погіршення його фінансових результатів. З метою уникнення негативного впливу списання безнадійної заборгованості покупців на фінансовий стан підприємства, суб'єкти господарювання можуть створювати резерв сумнівних боргів, порядок формування якого регулюється відповідним П(С)БО 10 [4].

На думку, Шматковської Т. О. резерв сумнівних боргів – це частина власного капіталу підприємства, тобто коштів із власним джерелом походження, яка призначається для погашення безнадійної заборгованості [5].

На рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» відображається облік резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, за якими існує ризик невиконання зобов'язань (рис. 1).

Резерв сумнівних боргів розраховують лише для тієї частини дебіторської заборгованості, щодо якої виконуються одночасно такі умови: по-перше, вона є фінансовим активом (виникла внаслідок звичайної господарської діяльності, крім придбаної заборгованості та заборгованості, призначеної для продажу); по-друге, її включають до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю, тобто заборгованість є поточною. Залишок резерву сумнівних боргів на дату

балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату [1].

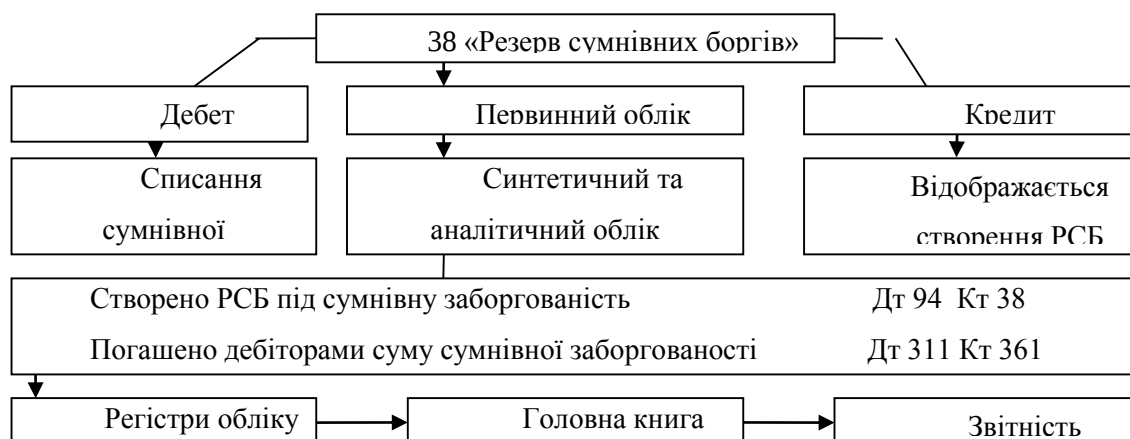

Рис. 1. Організація обліку резерву сумнівних боргів на підприємстві

Підприємства, що ведуть облік витрат із застосуванням рахунків класу 9, відносять суму нарахованого резерву на субрахунок 944 «Сумнівні та безнадійні борги», із застосуванням рахунків класу 8 – на субрахунок 84 «Інші операційні витрати». Розмір резерву сумнівних боргів визначається виходячи з платоспроможності окремих боржників або на основі класифікації дебіторської заборгованості.

Резерв нараховується обліковим записом: Дт 944 Кт 38, при цьому, має місце збільшення витрат у бухгалтерському обліку, а в кінці звітного періоду рахунок 944 закривається на фінансовий результат Дт 79 Кт 944, що призводить до його зменшення.

У періоді списання безнадійної заборгованості, за рахунок створеного резерву, фінансовий результат до оподаткування свого розміру не змінить, адже в цій ситуації рахунок резерву буде використаний тільки в розмірі попереднього нарахування резерву сумнівних боргів Дт36 Кт 38 (тільки в межах попереднього Кт 38). Якщо ж створеного резерву буде недостатньо, суму перевищення фактичної безнадійної заборгованості, за попередньо створеним резервом, слід списати за рахунок інших операційних витрат: Дт 944 Кт 36. Тобто фактично фінансовий результат збільшується на суму витрат на формування

(донарахування) резерву сумнівних боргів і водночас повинен зменшуватися на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, якщо має місце таке зменшення. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у «Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» у складі інших операційних витрат.

Отже, на сьогодні в обліку термін «резерв» розуміється як значна частина власного капіталу підприємства, тобто коштів із власним джерелом походження, що призначається для погашення окремих (цільових) витрат або здійснення розрахунків.

Список використаних джерел.

1. Гевчук А. В. Особливості генезису поняття, організації обліку й оцінки сумнівної і безнадійної заборгованості, створення резерву. *Проблеми економіки*. № 1 (35), 2018. С. 321 – 326.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : Наказ Міністерства фінансів України № 237 від 08 жовтня 1999 р. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку : Інструкція Міністерства фінансів № 291 від 30 листопада 1999 р. Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_bills_stand_laws.
4. Тесленко Т. І. Сутність та порядок формування резерву сумнівних боргів. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. № 10 (2018). 129 - 133.
5. Шматковська Т. О. Формування резерву сумнівних боргів: реалії сьогодення. *Wykształcenie i nauka bez granic*. Volume 7. *Ekonomichne nauki*. Przemysl : Publishing House «Nauka I studia», 2011. S. 103 - 105.